

Ekonomisk ojämlikhet ökar på grund av nedskärningar

Ärade social- och hälsovårdsminister Kaisa Juuso

Vi diakoniarbetare i Borgå stift är oroliga över den ökande ekonomiska ojämlikheten som är följderna av regeringens nedskärningar. Nedskärningarna drabbar hårdast dem som redan har det sämre ställt i samhället och det påverkar drastiskt dessa människors helhetsmående. Ekonomiska svårigheter ger upphov till social och psykisk ångest vilket i sin tur påverkar hela individen fysiskt.

Nedskärningarna har drabbat dem som redan har det ekonomiskt svårt som arbetslösa, sjuka, människor med funktionsnedsättningar, barnfamiljer, studerande, ensamboende, lågavlönade eller andra med låga inkomster såsom människor med låg pension osv. Om man hör till flera marginaliserade grupper (till exempel lyfter sjukpenning, är ensamförsörjare och har flera barn) drabbas man hårt av nedskärningarna.

Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland samlar statistik över behovet av ekonomiskt stöd och även över andra behov som diakoniklienterna har. Statistiken visar att behovet av ekonomiskt stöd började öka redan innan regeringens nedskärningar igångsattes.

2019 hela landets diakoni

397 683	möten
418 184	människor
314 878	utanför arbetslivet

4 279	under 18 åringar
70 859	18-39 åringar
190 552	40-69 åringar
107 276	över 70 åringar

2019 Borgå stift

28 047	möten
28 554	människor
22 085	utanför arbetslivet

352	under 18 åringar
4056	18-39 åringar
12 725	40-69 åringar
9 546	över 70 åringar

2020 hela landets diakoni

554 518	möten
566 412	människor
432 985	utanför arbetslivet

4 265	under 18 åringar
91 280	18-39 åringar
245 039	40-69 åringar
158 550	över 70 åringar

2020 Borgå stift

31 993	möten
31 224	människor
23 597	utanför arbetslivet
389	under 18 åringar
4439	18-39 åringar
13 985	40-69 åringar
10 116	över 70 åringar

Ekonomiskt stöd 2019

orsak för mötet: ekonomiska svårigheter 215 820 ggr
 ekonomiskt stöd inom diakoniarbete 6 590 583 €
 matkassar inom diakonin 109 928 st

Ekonomiskt stöd Borgå stift 2019

orsak för mötet: ekonomiska svårigheter: 12 589 ggr
 ekonomiskt stöd inom diakoniarbete: 412 519 €
 matkassar inom diakonin 8 239 st

Ekonomiskt stöd 2020

orsak för mötet: ekonomiska svårigheter 303 567 ggr
 ekonomiskt stöd inom diakoniarbete 8 384 207 €
 matkassar inom diakonin 221 180 st

Ekonomiskt stöd Borgå stift 2020

orsak för mötet: ekonomiska svårigheter 14 325 ggr
 ekonomiskt stöd inom diakoniarbete: 488 448 €
 matkassar inom diakonin 11 617 st

Diakoniarbetet och dess ekonomiska stöd är avsett att vara ett kompletterande arbete i situationer där samhällets stödnätverk inte räcker till eller inte är tillgängligt (för personer som söker ekonomiskt stöd).

Detta stöd är avsett att vara en tillfällig krishjälp men allt oftare händer det att personer som vi hjälper behöver kontinuerligt stöd.

FPA meddelade att i när regeringens nedskärningar trädde i kraft i april 2024 ökade behovet av utkomststöd.

Kyrkans statistik visar att de evangelisk-lutherska församlingarnas diakoniarbete har beviljat en tredjedel mer i bidrag under början av året, jämfört med det första halvåret i fjol. Dessutom har man delat ut mer mathjälp än tidigare.

ALLA STIFT 2023/

Diakonibidrag €

Jan: 504 931

Feb: 505 359

Mar: 606 723

Apr: 484 288

Maj: 534 387

Jun: 565 400

Jan-Jun: **3 201 088**

ALLA STIFT 2024/

Diakonibidrag €

Jan: 724 668

Feb: 643 192

Mar: 735 496

Apr: 691 061

Maj: 675 839

Jun: 600 493

Jan-Jun: **4 070 749**

ALLA STIFT /diakoni

Matkassar:

2024: 102 384 st (Jan-Sep)

2023: 167 099 st

2022: 154 805 st

2021: 185 677 st

2020: 221 180 st

2019: 109 928 st

BORGÅ STIFT 2023/

Diakonibidrag €

Jan: 42 435

Feb: 40 054

Mar: 43 444

Apr: 32 740

Maj: 35 895

Jun: 42 993 Jan → Jun: **237 561**

BORGÅ STIFT 2024/

Diakonibidrag €

Jan: 71 804

Feb: 41 161

Mar: 51 271

Apr: 43 297

Maj: 42 778

Jun: 43 149 Jan → Jun: **293 460**

BORGÅ STIFT/diakoni

Matkassar:

2024: 28 516 st (Jan-Sep)

2023: 24 955 st

2022: 15 482 st

2021: 7100 st

2020: 11 617 st

2019: 8 239 st

Situationen i Svenskfinland kan ofta vara lite bättre jämfört med den finskspråkiga befolkningen eftersom man i de finlandssvenska samfundet ofta tar hand om varandra. Men om man inte har nätverk när det blir en kris i livet blir man utan hjälp. Vi diakoniarbetare är även oroliga över att känslan av skam höjer tröskeln för att söka hjälp inom Svenskfinland.

Ett annat stort orosämne är att det allt oftare inträffar att finlandssvenskar inte får service på sitt modersmål. Det här gäller även när en finlandssvensk ansöker om ekonomiskt stöd hos FPA eller stöd inom social- och hälsovårdstjänsterna. Vi ser detta inom diakoniarbetet i Borgå stift. Allt fler drabbas också av att inte få tillräckligt med stöd och råd gällande deras ekonomiska situation inom socialtjänsten och FPA.

Nedskärningarna kombinerat med skammen och med att man inte får service på sitt modersmål leder fort till att man blir utanför samhället. Vi diakoniarbetare gör allt vi kan för att hindra detta, men våra resurser räcker inte till när samhället inte tar hand om de mest utsatta utan skär ner stöd på alla nivåer.

Kyrkans resurser minskar i framtiden när personalen minskar som följd av den ekonomiska situationen inom kyrkan. Ju färre medlemmar vi har desto mindre är medlen att hjälpa de mest utsatta. Det är redan svårt att få tjänsterna inom diakonin fyllda inom Borgå stift. Situationen ser inte ut att bli bättre i framtiden.

Vi diakoniarbetare har sett följderna av de förra recessionerna. Recessionen drabbar alltid dem som har det svårast i samhället. Resultatet är ökad ensamhet, uteslutning, mentala problem, självmord, arbetslöshet, fattigdom osv. Nedskärningar ökar ekonomiska skillnader och ojämlikhet vilket i sin tur ökar polarisering och oroligheter i samhället.

Statistik som THL gjort visar att nästan en miljon vuxna i Finland redan nu drabbas av ekonomiska svårigheter. Många måste välja mellan att köpa mat, mediciner eller att besöka hälsovården eftersom de inte har råd med alla tre.

Skadorna som stora ojämlikheter i samhället orsakar är betydligt dyrare för samhället att i efterhand reparera än det skulle ha kostat att man på ett förebyggande sätt stöder människornas möjligheter. Alla människor har rätt till ett jämlikt och människovärdigt liv.

Man kan värdera hur bra en välfärdsstat fungerar genom det sätt på vilket den sköter om sina mest sårbara medlemmar. Såsom ärkebiskop Tapio Luoma skriver är detta i första hand statens uppgift i ett välfärdssamhälle.

Vi diakoniarbetare i Borgå stift vädjar till social- och hälsovårdsministeriet att ni omvärderar de nedskärningsbeslut ni har gjort och tar i beaktande den forskning och fakta som vi har bifogat till vår skrivelse.

Borgå 1.11.2024

Borgå stifts diakoniarbetare

Ani Iivanainen, diakon, ani.iivanainen@evl.fi tfn 050 597 3313

Cecilia Forsén, diakonissa, stiftssekreterare för församlingsdiakoni, cecilia.forsen@evl.fi tfn 040142 5220

Biskop Bo-Göran Åstrand

Källor:

- Kyrkans statistik i början av året 2024: <https://evl.fi/sv/tiedote/kyrkans-statistik-kyrkans-diakoni-hjalpte-allt-flera-under-borjan-av-aret/>
- https://yle.fi/a/74-20098903?utm_source=social-media-share&utm_medium=social&utm_campaign=ylefiapp
- Diakonin öppnar dörrar (evl.fi)
- Diakonistatistiken 2018-2019 och 2020 (evl.fi)
- THL statistik: <https://thl.fi/-/terve-suomi-tutkimus-joka-viides-aikuinen-on-joutunut-tinkimaan-ruoasta-laakkeista-tai-laakarikaynneista-rahamuutteen-vuoksi->
- Nuorisotutkimusseura: <https://syl.fi/mika-gissler-tiina-ristikari-laman-lapset-voivatko-vuonna-1987-syntyneet-muita-huonommin/>
- STM: Hästbacka, Noora; Lipponen, Oona; Aaltonen, Sanna; Pitkänen, Tuuli; Karvonen, Sakari (2024). Nuorten mielen hyvinvoinnin vahvistaminen vaatii palvelujen priorisointia ja pitkäjänteistä arjen tukea. <https://www.julkari.fi/handle/10024/148418>
- J. Kajander: Laman opetukset <https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/148629/j27-5.pdf>
- Timo M. Kauppinen & Matti Kortteinen & Mari Vaattovaara: Iskikö lama kovemmin korkeamman työttömyyden alueilla? www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/101272/kauppinen.pdf?sequence=1

Perustoimeentulotuen saajamäärä nousi korkeammalle kuin viime vuonna

Perustoimeentulotuen saajakotitaloudet kuukausittain 2023 ja 2024

